

е възможно. Наблюдателя може да постажпи по слѣдующая начинъ. Той може да върви къмъ Севъръ, до дѣто забѣлѣжи, че негова-та зенитна звѣзда са помѣстила къмъ Югъ на 1° или на $\frac{1}{360}$ -та часть отъ небесныя кржгъ. Това ще покаже, че той е изминалъ $\frac{1}{360}$ -та часть отъ земна-та окржностъ. Понеже всички таквизи части сѫ равни по между си, то той измѣрва само една отъ тѣхъ, именно тѣзи, по коя-то е миналь; по-множавать величина-та ѹ на 360, и получва въ произведеніе-то дѣлжина-та на земна-та окржностъ, и тозъ часъ намѣрва чрѣзъ нея земния діаметръ, съ помошь-та на добръ познато-то отношеніе, кое-то сѫществува между тѣзи двѣ линii. Като са опредѣли съ този прости способъ діаметра на земя-та, ный вече знаймы нейния радиусъ, и имамы вече всичко нужно за объясненіе-то на способа, по кой-то може да са намѣри мѣсячно-то разстояніе.

Да поставимъ мысленно двама наблюдатели въ двѣ отдалечи точки, на единъ и сѫщій голѣмъ земенъ кржгъ, и да снабдимъ съкого отъ тѣхъ съ всички срѣдства, кои-то сѫ необходимы за измѣреніе на жгълно-то разстояніе, на кое-то мѣсяца са вижда отклоненъ отъ зенитна-та точка на вѣско отъ тѣзи мѣста. Зенитъ на кое да е мѣсто, нарича са точка-та, въ коя-то, продълженія земенъ радиусъ, достигва небе-то; жгълно-то разстояніе на мѣсяца отъ зенита ще прѣставлява точно наклоненіе-то на зрителна-та линія, тѣглена до мѣсячнаго центъ, съ земния радиусъ, тѣгленъ въ мѣсто-то на наблюденіе-то. Като са опредѣли разстояніе-то на мѣсяца отъ зенита въ вѣско отъ тѣзи двѣ мѣста, и като са знае онѣзи часть на голѣмия земенъ кржгъ, коя-то раздѣля двѣ-тѣ мѣста, двама-тѣ наблюдатели са срѣщатъ на едно мѣсто, сравняватъ свой-тѣ наблюденія, и построивъ една фигура, съставена отъ четыре линii. Двѣ отъ тѣзи линii сѫ радиусы-тѣ на земя-та тѣглены въ точки-тѣ на наблюденіе-то. Тѣ могатъ да са начертаятъ така, що-то да образуватъ жгълъ равенъ на онзи, кого-то тѣ образуватъ при центра на земя-та; като тѣглимъ отъ тѣхъ-тѣ крайща двѣ линii, кои-то да направятъ съ радиусы-тѣ жгълы равни на мѣсячны-тѣ измѣрени зенитни разстоянія. Тѣзи линii прѣставляватъ зрителны-тѣ линii, тѣглены до мѣсяца; тѣ са срѣщатъ въ една точка коя-то опредѣлява тѣхна-та дѣлжина, и ако фигура-та е направена точно, то ще са намѣри, че вѣска отъ тѣзи линii е 60 пѧти по-дѣлга отъ земния радиусъ или мѣсячно-то разстояніе е почти равно на 240,000 мили.

Да пристѣпимъ къмъ великия въпросъ за централна-та сила и да разглѣдамъ, какъ били открыти закони-тѣ на нейно-то дѣйствіе. Най-напрѣдъ позволете ми да объясня, колко-то е възможно по-просто, сѫщностъ-та на прѣдположенія законъ, на кого-то истиность-та трѣбalo да са докаже. Ако въ сънцето дѣйствително са заключавало иѣкаква сила, която би могла да противодѣйствува на центробѣжна-та сила на планеты-тѣ, а въ тѣзи послѣдни-тѣ могла бы да противодѣйствува на центробѣжна-та сила на спѣхници-тѣ, кои-то са въртятъ около тѣхъ, то прѣдполагало са, че таквази сила ще са смалява колко-то повече расте квадратъ на разстояніе-то. Съ други думы, ако планеты-тѣ бѣхъ расположены около сънцето на слѣдующи-тѣ разстоянія: 1, 2, 3, 4, 5, 6 и пр. . . . то дѣйствіе-то на тѣзи сила върху сѣка отъ тѣзи планеты бы прѣстата-